

Hörösvidék

független keresztény politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Békéscsaba, II. ker. Szent István-tér 18. szám
Telefon 60 este 6 órán túl és ünnepnap 409

Felelős szerkesztő
MIGEND DEZSŐ

Előfizetési árak: 1/4 évre 6 P, 1 hónapra 2 P
Egyes szám ára 10 fillér
Postatakarékpénztári csekk számla: 34.141

A munkában való testvéri kézfogás megteremti a nemzet igazi egységét

Nagy beszédet mondott a miniszterelnök a debreceni gazdanapon

Vasárnap hatalmas tömegek jártak Debrecennek, a Tiszántúl metropolisának pompás zászlódszobába öltözött utcáit. Összegyűlt az egész országrész képviselőiben mintegy negyvenezer ember. Zsúfolt villamosok, autók és kocsisorok tartottak ki a nagyterdei stadionba, ahol a Nemzeti Egység gazdanagygyűlést rendezett.

A miniszterelnök több miniszter és országgyűlési képviselő kíséretében különvonaton érkezett Debrecenbe. Vitéz dr. Imrédy Béla miniszterelnököt az állomáson és az „Arany Bika” szállóig vezető úton óriási tömeg fogadta. A miniszterelnök díszes ötoszfogaton hajtattat be a városba, majd 11 óra felé kíséretével együtt megjelent a Stadionban. Itt a főtribün előtt felállított emelvényen foglaltak helyet az előkelőségek, akiknek sorában ott láttuk Rácz Jenő honvédelmi minisztert, Sztranyavszky Sándor, Mikecz Ödön és Hóman Bálint minisztereket és dr. Darányi Kálmán volt miniszterelnököt, akit a nagygyűlés során többször, de különösen a zsidótörvény említéskor hosszasan ünnepelelt a hallgatóság.

A főtribün elejét hatalmáért piros fehér-zöld zászlóborította, közepén a fehér mezőben a Nemzeti Egység óriási zászlója lengett. Amerre az ember ellátott, mindenütt tömör sorok helyezkedtek el vármegyei csoportok szerint a Stadion mezőnyén. Természetesen ott volt Békés vármegye népe is. A főispánok és képviselők táborában ott volt vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla főispán, a titkárával, a vármegye részéről Márky Jenő m. kir. gazdasági főfelügyelőt láttuk, de minden járás vezetőemberei is felsorakoztak s a két város Nemzeti Egység emberei is nagy számban jelentek meg. Dr. Réll Lajos m. kir. tanügyi főtanácsos, dr. Medovarszky Mátyás városi főjegyző, dr. Gally Károly, a békéscsabai NEP elnöke nevét sikerült feljegyezni a békéscsabaiak közül. Színes volt a bihari- és hajdúmezei gazdák magyarruhás csoportja, az aratólánykák és legények felvonulása. Amerre a szem ellátott, mindenütt zészlórengeteg lengetett a gyenge szél, amely valamennyire enyhítette az óriási hőséget. Sztranyavszky Sándor mindjárt beszéde elején a következőket mondta:

„... szeretnék én is kaszát ragadni, mint az arató gazdák, de

nem azért, hogy arassak, hanem hogy a kasza hegyével megérintsem a nagygyűlés rendezőségének nyakát, amiért ebben a rekkenő hőségben nem számolt a szónokok egészséggel és kiállított bennünket ide a tűző napra...”

Természetesen nagy derűtlenség fogadta a földművelésügyi miniszter szavait, azonban szerencsére a nagy hőségben senkinek sem lett semmi baja. A kivonult mentők mindössze négy embernek nyújtottak segítséget.

A nagygyűlés után a Nagyerdő hűs fái között felállított lacikonyhák ontották a friss gulyást a vendégeknek, a többség azonban a magával hozott „hazait” falatozta. Bankett nem volt, a miniszterelnök és kísérete is, mindenki az

erdőben terített asztaloknál ebédelt. Dr. vitéz Imrédy Béla miniszterelnök vonata a késő délutáni órákban robogott vissza a fővárosba. (h. j)

Losonczy István főispán, mezőgazdasági kamarai elnök és Tasnádi Nagy András NEP-elnök mondtak megnyitó beszédet.

A nagygyűlésen vitéz Imrédy Béla miniszterelnök hatalmas beszédet mondott.

Beszédében rámutatott arra, hogy négy-öt esztendő következetes munkája eredményeként helyreállt az ország pénzügyi és gazdasági konszolidációja és megteremtődött a pénzügyi alap a győri programhoz. Gazdag örökséget vett át, amely minden ízében a keresztény, nemzeti és jobboldali politika gyümölcse.

— Tiszántúl népe — mondta — vigyázzatok, mert sohasem az ellenség teszi tönkre a nagy eszméket, hanem mindig a saját túlzások.

— Nincs oka a kormánynak szégyenkeznie — mondta beszéde további során a miniszterelnök —, ha visszatekint működésének elmúlt hat hetére. Megindult a győri program végrehajtása. Százmillióssal rendeléssel dolgozik már a nagy- és kisipar a hátsereg érdekében. Százötven kilométer elsőrendű műút kiépítésére adta ki a kormány a rendelést s néhány nap múlva a gazdasági élet lejegyzti a győri program végrehajtásához szükséges első százszázmillióssal kölcsönt.

— A zsidótörvény végrehajtási utasítása a törvényben megengedett három hónap helyett már ma, tehát egy hónap alatt megjelent. (Percekig tartó éljenzés!)

Beszéde során a munkaprogramot ismertette tárcánként. Többek között a családi bérrendszert bevezetését a munkásságnál, az állami munkaközvetítés megszervezését és az adóreformát jelentette be.

— A munkában való testvéri kéz-

Barcelonában Moszkva parancsol

Páris, június 27.

A francia sajtó azt írja, hogy Barcelonában Moszkva átvette az irányító és parancsoló szerepet. A lapokat ellenőrzik, a határ felé a katonaságot és a rendőrséget meg erősítették.

A helyzetre jellemző, hogy a mexikói konzul, aki egyébként sze-

mélyes barátja Negrin vörös miniszterelnöknek és Del Vayo külügyminiszternek, felszólította a városban tartózkodó mexikói állampolgárokat, hogy sürgősen hagyják el Barcelonát.

A Temps úgy tudja, hogy Anglia és Franciaország igyekszik lebeszélni a köztársasági kormányt

arról, hogy a köztársasági repülőgépek bombázzák idegen országok városait.

Salamanca, június 27.

Franco tábornok hajlandó biztosítani a nagyhatalmakat arról, hogy a nemzeti repülőgépek nem támadják meg a nem tiltott árukat szállító gőzösöket.

A japánok átjutottak az árterületen

A Sárga-folyó még most sem apad. A helyzet továbbra is reménytelen. A polgári lakosság sok helyen teljesen el van zárva a kül-

világtól, éheznek. A legkülönbözőbb járványok tizedelik a lakosságot.

Az árvíz a hadműveleteket ezen a területeken megbénította. A

japán csapatok Lung-Hiutól délre tovább folytatták az előrenyomulást nyugat felé és óriási erőfeszítés után átjutottak az árterületen.

A felsőház általánosságban elfogadta a költségvetést

A felsőház hétfői ülésén Széchenyi Bertalan gróf elnöklété mellett a költségvetéssel foglalkozott. A hétfői ülésen Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter és vitéz Imrédy Béla miniszterelnök is fel szólalt.

A pénzügyminiszter beszédében arra mutatott rá, hogy a költségvetés alapelvei: az őszinteség, a realitás és a kiegyensúlyozottság. Az új költségvetés reális, mert a

reális élet alapján nyugszik. Megemlítette, hogy a kormány arra törekszik, hogy a beruházási rendelkezések minél előbb kimenjenek. A gyárakban már meg is indult a munka. A vidéken megkezdtek az úttépést, ahol több ezer ember kap munkát és kenyeret.

Imrédy Béla miniszterelnök emelkedett szólásra a pénzügyminiszter után. Kijelentette, miszerint az ő célja az, hogy világos és

őszinte helyzetet teremtsen. Utalt arra, hogy a jelszavak függönyök s a kormány tudni akarja, hogy mi van a függönyök mögött. Hangzott, hogy Magyarországon sem zsarnokság, sem parancsuralom nem volt és nem is lesz. Végül a takarékoság szükségességére mutatott rá.

A miniszterelnök beszéde után a felsőház általánosságban elfogadta a költségvetést.

fogás megteremti majd a nemzet legigazibb, legtartósabb egybefogását. Nyugodtan bocsátja a nemzet ítélete alá azt, hogy politikája keresztény, nemzeti és jobboldali politika.

A miniszterelnök beszédét hatalmas tapsvihar fogadta. Beszéde után Sztranyavszky Sándor földmívelésügyi miniszter és Megay-Meisszer Károly szólaltak fel.

Tűz ütött ki egy alagutban

Newyork, június 27. A most épülő Eas River alagútban tűz ütött ki. 40 méter mélységben a föld alatt. Valószínűleg vízzel kell elárasztani az alagútait hogy megbirkózzanak a tűzvészrel. Az alagút építése 10 millió dollárba kerül.

A régi vezetőség maradt a Kereskedelmi Csarnok élén

A Békéscsabai Kereskedelmi Csarnok vasárnap tartotta évi rendes közgyűlését.

Tardos Dezső dr. elnök megnyitójában a kereskedelem szabadságát korlátozó intézkedésekkel foglalkozott. Utána Gyöngyösi János dr. terjesztette elő a választmányi jelentését, mely az érdekképviselet múlt évi munkásságával s ezzel kapcsolatban a kereskedelmet érintő intézkedésekkel is foglalkozott. A szószókos zárszámadások letárgyalása után a tisztújítás került sorra. Egyhangúlag a régi vezetőséget választották meg.

Végül az egri kereskedőknek az a mozgalmat került szőnyegre, melynek célja a kereskedők nyugdíjintézetének a felállítása. Elhatározták, hogy csatlakoznak a mozgalomhoz s memorandumban kérik a kormánytól a kereskedők nyugdíjintézetének a felállítását.

Munkásokkal arassuk le a gabonát

Az alispán felhívása a gazdákhöz

Vitéz dr. Márky Barna alispán felhívja a gazdákat figyelmét arra, hogy lehetőleg az idén is munkásokkal arassák le a gabonát. A traktor se használjon, csak akkor ha ezt a gabona betakarítása feltétlen megkívánja. Mindenki munkásokat alkalmazzon, hogy minél több ember jusson munkához, kenyérhez az aratásnál.

Felmentették a békéscsabai Hungarista Mozgalom tíz tagját a tiltott gyűlés tartásának vádjá alól

Beszámoltunk arról, hogy a Békéscsabán is szervezkedő Hungarista Mozgalom tízenegy tagját azal vádolták, hogy Vozárik-utca 9 szám alatti helyiségükben tiltott gyűlést tartottak. A rendőri büntetőbíró az ügyben két tárgyalást is tartott. Az első tárgyaláson kilenc tanút, majd a második tárgyaláson két tanút hallgattak ki az ügyben.

A rendőri büntetőbíró a napokban hozott ítéletet, amelyet most kézbesítettek ki a vádlottaknak.

A mozgalom tíz tagját felmentették, csupán Karácsonyi Gyulát ítélték el 50 pengő pénzbüntetésre.

Az ítélet nem jogerős.

Filléres gyors indul vasárnap Szolnokra, a repülő-napra

Julius 3-án, vasárnap, a szolnoki repülő-napra filléres gyorsvonatot indít a MÁV Békéscsabáról. A menetérti jegy ára 3.10 pengő.

A filléres gyors iránt máris nagy az érdeklődés.

A Menetjegyiroda megkezdte a jegyelőjegyzéseket.

A MÁV állomásépület előtt lesz a Szent Jobb-ünnepség

Több ízben megírtuk, hogy az Aranyvonat július 3-án, vasárnap délelőtt érkezik Békéscsabára.

A Szent Jobb ünnepség részletes programjának megbeszélése végett szombaton este értekezlet volt a Gutenberg utcai Katolikus Kulturházban, a róm. kath. egyházközség vezetőségének, valamint a közületek és testületek kiküldötteinek részvételével.

A megbeszélésen dr. Domanek Pál esperes-plébános elnökletével részletesen megtárgyalták az ünnepség egyes pontjait, a felvonulás útját és a közlekedési problémákat.

A Szent Jobbot hozó Aranyvonat 11 óra 14 perckor érkezik Békéscsabára és nyolcvankét percig lesz városunkban. Ez idő alatt

a Szent Jobbot a MÁV állomásépület előtt, egy baldachin alatt közszemlére teszik ki.

A társadalmi egyesületek körmenetben vonulnak fel a Szent Jobbhoz.

A Szent Jobbnál két beszéd hangzik el, éspedig a város és a r. kath. egyház részéről, majd rövid liturgikus imát mond el a r. kath. papság.

Ezután, 12 óra 36 perckor Gyulára megy az Aranyvonat, ahova 18 perc alatt érkezik meg. Gyulán két óra 18 percig tartózkodik, majd fél 4 órakor ismét Békéscsabára jön vissza az Aranyvonat. A pályaudvaron nyolc percig ismét közszemlére teszik ki a Szent Jobbot.

Súlyos kerékpárszerencsétlenség történt a Bessenyei-utcában

Súlyos kerékpárszerencsétlenség történt vasárnap este fél 10 óra tájban Békéscsabán, a Bessenyei-utcában.

Kazár András 41 éves békéscsabai. Máriássy-utca 14 szám alatti lakó napszámos, amint kerékpárján a Bessenyei-utcában haladt, az esti sötétségben nem tudott eléggé

tájékozódni és kerékpárjával együtt belefordult az út mellett levő mély árokba.

Kazár olyan szerencsétlenül esett le a kerékpárról, hogy sípcsonttörést szenvedett.

A súlyosan sérült napszámost a mentők a közközházba szállították.

Új őrhelye épült a szeretetnek Felavatták a veszei-hídi ev. árvaházat

Nagy ünnepe volt vasárnap a békéscsabai ág. h. ev. egyháznak és Fényes népének. Ekkor avatták fel ünnepélyes külsőségek között az ev. egyház veszei-hídi árvaházatát.

Az avatási ünnepség délután fél 5 órakor kezdődött s azon sok-száz hívő vett részt. Békéscsabáról autóbuszok szállították ki a közönséget az árvaházhoz, ahol az ünnepséget megelőzően istentisztelet volt.

Az árvaház bejáratánál »Isten hozott« felírás fogadta az ünnepség résztvevőit. Az épület ormozatán piros-fehér-zöld zászlót lengtetett a szél. A nemzeti zászló mellett ott volt az árvaház zászlaja is. Kék lobogó, közepén fehér galamb, csőrében a béke zöld olajágával.

Ünnepi hangulat szállta meg a lelküket, amikor az ünnepség bevezetőjeként felhangzott a közének s utána dr. Szeberényi Lajos Zs. főesperes a szónoki emelvényre lé-

pett. Gyönyörű megnyitó beszédében a főesperes azt kívánta, hogy legyen ez a nap örökké emlékeztetés az árváknak s tudják meg, hogy mi mindig velük vagyunk, vigyázunk rájuk.

— A cél az — mondotta dr. Szeberényi Lajos Zs. főesperes —, hogy az árvák hű fiai legyenek az országnak és egyházuknak.

Szívhezszóló beszédét ezekkel a szavakkal fejezte be a főesperes: — Áldja meg az Úr ezt a hajlékot, növendékeit és célját.

A nagyhatású beszéd után az ev. tanítók kara elénekelt az »Erős várunk nekünk az Isten« kezdetű egyházi éneket, majd vitéz Jánossy Gyula polgármester mondott ünnepi beszédét.

— Ünnepe a mai nap a városnak és az ev. egyháznak egyaránt, mert olyan intézmény létesült, mely alkalmas arra, hogy enyhítse a nyomort — kezdte el beszédét a polgármester. — Ez az intézmény a kereszténység eszméinek a gyakorlati életben való megvalósítása.

Ezután azt hangoztatta a polgármester, hogy a krisztusi hitet és szeretetét át kell vinni a gyakorlati életbe. Különösen ma van erre nagy szükség, amikor a modern pogányok azon dolgoznak, hogy a kereszténységet megingassák. Végül Isten áldását kéri a szeretetnek erre az új intézményére.

Ezt követően az árvák énekkara énekelt el egy egyházi éneket. Sokaknak könny csillogott a szemében, amikor az új árvaház húsz árvája elénekelt az egyházi éneket a diakonissza nővér vezényletével.

Gulyás János fényesi gazda lépett ezután a szónoki emelvényre, aki Fényes népe nevében köszöntö meg az ev. egyháznak ezt az árvaházat. Külön is köszönetet mondott dr. Szeberényi Gusztáv igazgató-lelkésznek, akinek főördeme van abban, hogy a veszei-hídi árvaház megépült.

Utána dr. Szeberényi Gusztáv igazgató-lelkész mondott záróbeszédet. Messzehangzó hangon kiáltotta beszéde elején, hogy az ev. egyház ki akarja vinni a világba a szenvedők jajszavát.

— Életünknek egyik legszebb napja ez a mai nap — mondta —, mert annyi akadály ellenére mégis valóra vált tervünk, megépült ez az árvaház. Boldog vagyok, mert őrhelyet állítottunk itt a város határára a szeretetnek. Ezzel Isten országát és hazánkat szolgáljuk.

Nagyhatású beszédét imával fejezte be dr. Szeberényi Gusztáv igazgató-lelkész.

A lélekbemarkoló ünnepség a Himnusszal ért véget.

Az avatási ünnepség után kerüi ünnepély volt.

Rádió

A rádió keddi műsora:

6.45 : Torna. 7: Hanglemezek. 7.20: Étrend. 10: Hírek. 10.20 és 10.45: Felolvasás. 12: Harangszó. 12.05: Hanglemezek. 1.30: Veres Károly és cigányzenekara. 4.10: Aszszonyok tanácsadója. 5: Lengyel dalok. 5.30: »A tigris.« Honti Jenő előadása. 6: Tánclemezek. 6.45: Légottalmi előadás. 7: Erdélyi dal és nótaszerzők estje. 8: Ketter Ernő zongorázik. 8.40: Hírek. 9: A rádió szalonzenekara. 10: Kamarazene-együttes. 11: Hírek német nyelven. 11.10: Jazzhármas. — Budapest II.: Kemény Gábor dr. előadása. 7: Mezőgazdasági felőra. 7.30: Hanglemezek. 8.40: Farkas Jenő és cigányzenekara. 9.25: Hírek.

Hétfőn, kedden 7, 9 órakor.

Az első előadások zónák!

Az elegáns, férfias hódító Korda Sándor London filmje a mondén, előkelő társaságokról.

Clive Brock

új, izgalmas bűnügyi szerepe:

Rágalom

Azonkívül:

Szakácsháború

Kártya, szerelem, elegancia, bűnügy, kaland, izgalom.

Szerdán 4, fél 7 és 9, csütörtökön fél 7 és 9 órakor!

2 film 1 műsorban!

Az első előadások zónák!

Szivek csalogánya

és a

Banditák réme

A kőművesmesterek szakosztályának értekezlete

A kőművesmesterek sérelmezik az év. nagytetelom tatarozásának vállalatra adását

Pénteken a kőművesmesterek szakosztályi értekezletet tartottak, ahol kifakadások történtek az év. egyház által kiírt tetelom tatarozási munkálatainak kiírásával kapcsolatban. Kifogásolták a kőművesmesterek, hogy a kiírás elzárta őket a tatarozási munka elvállalásától és csak az építőmesterek részére tette ezt lehetővé. Annál is inkább sérelmesnek és igazságtalannak tartják ezt a kiírást, mert az ilyen természetű munka elvégzését az építőipari törvény is biztosítja részükre. A szakértelmet sem lehet elvitatni a kőművesmesterektől, mert ezt bizonyítják azok a tetelomtatarozások, melyeket a legutóbbi időkben végeztek a környékbeli városokban és községekben. Elhatározták a kőművesmesterek, hogy a sérelmezett kiírást a fölöttes hatóságokkal is ismertetik.

Négyen lettek rosszul vasárnap a hőségűtől

Munkában a mentők

A napok óta tartó nagy hőség, amely vasárnap kulminált, több rosszulétet okozott Békéscsabán. A mentőket négy esetben hívták ki segítségül, akik a hőségben rosszul lett emberkei, miután elsősegélyben részesítették őket, lakásukra, a súlyosabb állapotban levőket pedig a kórházba szállították ápolás végett.

A hőség áldozatai a következők: Polyák György 33 éves békéscsabai. Pulszki-utca 18 szám alatti lakó kőműves, aki a Csaba-szálló előtt esett össze; Magyar Ferenc 47 éves, Csány közszékhelyi földműves a környéki, gróf Bolza Károly 20 éves békéscsabai felsőmezőgazdasági iskolai tanuló pedig az egyik cukrárdában lett rosszul.

Szaukó Dorottya 23 éves békéscsabai, Szőlő-utca 13 szám alatti lakos a Verbőczy-utcában esett össze. Szaukó Dorottya tüdővérzést is kapott.

Eladni, venni, vagy cserélni akar ?

Már 10 filléért közölheti a „Körösvidek” csütörtöki „LIM-LOM” hirdetői rovatában!

IRODALOM

Megjelent Mátrai-Miklya János új novelláskötete, az „Árbóckosárban”

Mátrai-Miklya Jánosnak, a fiatal békéscsabai novellistának most jelent meg második novelláskötete, az „Árbóckosárban”.

Mátrai-Miklya János egy lelki árbóckosárba igyekszik beleülni, hogy minél magasabbról nézhesse a világot, az embereket. Mindenki novella-figurát keres és lát. A kötet vége azonban a földön van s éppen ezért a mindennapi életnek irányításában kevesebb szerepet játszik a pusztá véletlen, mint ahogyan azt egyik-másik novellájában a szerző jóhiszeműen állítja.

Kötetének novellái közül azok az értékesebbek, amelyeknek témáját éppen és kizárólagosan csak akkor láthatja meg az ember, ha leszáll az árbóckosárból. Valószínű, hogy a jövőben Mátrai-Miklya János meg is teszi ezt.

Tanulmányi csoportok a világhírű békéscsabai öntözött-réten

A Magyar Mérnök és Építész Egylet f. hó 28-án, 29-én és 30-án kongresszust tart Debrecenben. A Városi Mérnökök Országos Szövetségének a kongresszusra utazó tagjai közül egy csoport most tanulmányútat tesz a vidéki városokban.

A tanulmányút során vasárnap Békéscsabára érkeztek a mérnökök s itt megtekintették a MÁV állomás-épületet, a leánygimnáziumot és a városi strandfürdőt. A városi mérnökök különösen az öntözött-rétre

nyilatkoztak nagy elragadtatással és elismeréssel.

Hétfőn délután egy újabb tanulmánycsoport érkezett Békéscsabára. Dr. Rosinger Sándor műegyetemi tanár vezetésével a műegyetem 32 hallgatója jött városunkba, hogy a világhírű öntözött-rétre megtekintse. A műegyetemi hallgatókat Baukó András városi főmérnök és Pfeifer István városi gazdasági kalauzolta az öntözött-réten.

Nagyarányú kuruzslásra és orgazdaságra jött rá a békéscsabai csendőrség

Az utóbbi időben az egyik békéscsabai gazdát sorozatosan meglopták. A gazda feljelentése nyomán megindult csendőrségi nyomozás megállapította, hogy a tolvaj tulajdon fia, aki könnyen befolyásolható. Az apa fiát nem jelentette fel. A csendőrségi nyomozás így arra irányult, hogy kinyomozzák az orgazdákat. A csendőrség körütekintő nyomozása eredménnyel járt. Megállapították, hogy a fiútól következtek vették meg áron alul a lopott dolgokat:

Kovács András 2,5 q árpát, 1 q

tengerit, Kovács R. János 1 q tengerit, Juhász Mihály 1 q tengerit, 1 q árpát, Bárány János 4 q tengerit, 1 q árpát, Magyar János 3 q árpát, 2 q tengerit. A megtévedt fiú a gabonák egy részét gabonakereskedőknek adta el. Az orgazdák ellen eljárás indul.

Ezenkívül kuruzslás címén eljárás indul Kudlák Jánosné ellen. Kudlák né ugyanis 200 pengőért vállalta, hogy a könnyen befolyásolható fiút kigyógyítja. Előlegként felvett 70 pengőt s adott is különféle kenőcsöket a fiúnak.

A Békésvármegyei Gazdasági Egyesület Hivatalos Közleménye

A beruházási törvény és végrehajtási rendelete

II. közlemény.)

A beruházási hozzájárulás alól mentesség illeti meg:

a) azokat az ingatlanokat, ipari, kereskedelmi és egyéb üzemi tőkéket, valamint a tőkevagyon fogalma alá nem tartozó minden más ingó vagyont, amelyek nincsenek a magyar állam területén;

b) azokat a belföldön levő tőkevagyonokat, amelyek külföldön lakó külföldi állampolgároknak, továbbá az idegen államok diplomáciai képviselőinek, valamint a diplomáciai képviselőknél alkalmazott külföldi állampolgároknak a tulajdonában vannak;

c) a külföldön elhelyezett tőkevagyonokat, ha azoknak tulajdonosai külföldön lakó magyar állampolgárok;

d) az 1913. X. t. c. alapján alakított legelőársulatok osztatlan közös legelőit;

e) azokat a személyeket, akiknek a nemzetközi jogelvek, vagy nemzetközi egyezmények alapján vagyonadómentességre van igényük.

A második csoportba azok a jogi személyek, intézmények és vagyonközösségek tartoznak, amelyek vagyonadó fizetésére nem kötelesek ugyan, azonban osztatlan tiszta vagyonuknak értéke az 1938. évi február hó 28-ik napján az 50.000 pengőt meghaladta.

Az ezen csoportba tartozó közösségek csupán abban az esetben tartoznak beruházási hozzájárulást fizetni, ha a közös vagyon jövedelme

felosztásra nem kerül.

A törvénytől fogva a beruházási hozzájárulás alól mentességet élveznek:

az állam, a törvényhatóságok és községek (városok), valamint az ezek által kezelt alapok és alapítványok;

a törvény alapján működő nyugdíj és más társadalombiztosítási intézmények;

az elismert és el nem ismert nyugdíjpenztárak (nyugdíjalapok).

A harmadik csoportba a társulati adó alá eső vállalatok tartoznak, — saját tőkéjük összegére való tekintet nélkül —, még abban az esetben is, ha a társulati adó alól ideiglenesen mentesek, vagy a társulati adó kivetése esőd, vagy felszámolás következtében szünetel.

Beruházási hozzájárulást kötelesek fizetni:

1. a Magyarország területén székelő részvénytársaságok, szövetkezetek, részvényekre alakult betéti társaságok, korlátolt felelősségű társaságok, bányai társulatok;

2. az állam, törvényhatóságok és községek (városok) vállaltai;

3. a közúti és helyi érdekű vasutak, a takarékpénztárak, illetőleg az alapszabályaik szerint pénzbetétek átvételére jogosított intézetek;

4. az 1. és 3. pontok alatt felsorolt külföldi társaságok, ha üzletüket a magyar állam területén is gyakorolják.

A törvény értelmében mentességet élveznek:

azok a vállalatok, amelyek külön törvénytől, vagy államszerződésnél, vagy pedig a társulati adóra vonatkozó törvényes rendelkezéséknél fogva állandóan mentesek a társulati adó alól (pl. a Magyar Nemzeti Bank, a Pénzügyi Központ, Országos Földhitelintézet, Országos

Központi Hitelszövetkezet, Iparosok Országos Központi Szövetkeze, továbbá ennek rendes tagjai stb.);

azok a vállalatok, amelyek a társulati adó legkisebb tételének fizetése alól állandóan felmentettek (Ipari Munkaszervező Intézet, stb.); végül részletes mentességet élveznek a tagjaiknak üzletrész, vagy részvény ellenében öröklakást biztosító szövetkezetek és részvénytársaságok.

Az eddig ismerteket rendelkezések értelmében a beruházási hozzájárulás fizetésére vonatkozó kötelezettség, a vagyonadó, illetőleg társulati adó fizetési kötelezettségre irányadó jogszabályokhoz igazodnak.

Ezen jogszabályoktól a T. 3. §-a (1.) bekezdésének 1. pontja egyetlen eltérést állapít meg, nevezetesen, hogy a haszonélvezet terhelte vagyont nem a haszonélvezőnél, hanem a tulajdonosnál kell a beruházási hozzájárulás szempontjából vagyonként számításba venni.

Ennélfogva az egyházi javadalmak (pl. plébánosok, lelkészek, felekezeti tanítók) által haszonélvezet földbirtokot, az egyház vagyonként kell számításba venni és az egyházat kell — mint a fizetésre kötelezettek második csoportjába tartozót — a beruházási hozzájárulás fizetésére kötelezni.

A hitbizományoknál a hitbizományi törzsvagyon után fizetendő beruházási hozzájárulást a hitbizományi birtokos terhére kell kivetni.

A hitbizományi birtokos szabad rendelkezésére álló vagyontól külön választva, külön kell megállapítani a hitbizományi törzsvagyonra eső beruházási hozzájárulást.

Az első és második csoportba tartozók beruházási hozzájárulás fizetésére vonatkozó kötelezettsége nem minden esetben fog egybe esni az 1938. évre vonatkozó vagyonadó fizetési kötelezettséggel, mert előfordulhat az az eset, hogy a vagyonadó fizetési kötelezettségre irányadó 1937. évi december hó 31-i vagyonállapot 1938. február hó 28. napjáig változást szenvedett, aminek következtében az 1937. évi december hó 31. napján még 50.000 pengőt el nem érő vagyon 1938. évi február hó 28. napján az 50.000 pengőt már meghaladta, és megfordítva.

A harmadik csoportba tartozó, társulati adó alá eső vállalatoknál a beruházási hozzájárulás kivetésének kötelezettsége nem függ a társulati vagyon nagyságától, hanem attól a tényköriülménytől, hogy a vállalat az 1938. évi február hó 28. napján a törvényes rendelkezések értelmében fennállott-e, illetőleg a létesülő vállalat az 1938. évi február hó 28. napjáig üzleti működését már megkezdette-e.

Az olyan vállalatok tehát, amelyek a hivatkozott időpontban már nem állottak fenn, vagy azután keletkeztek, a beruházási hozzájárulás fizetésére nem kötelezhetők.

(Folyt. köv.)

APOLLO FILMSZÍNHÁZ
Telefon 239.

Hétfőn, kedden fél 7 és 9 órakor

Rabszolga-hajó

Az első előadás naponta zóna

